

У Ср. Карловцима, 1. априла године 1909.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Издаје месечно једанпут.

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 4.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добијају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
XIII.

Позор пчелари!

Конгрес хрв. и српских пчелара у краљевинама Хрватској и Славонији позива овим најучтивије свеколике напредне пчеларе и пријатеље пчеларства, да се изволе пријавити, који би вољни били, да преузму које научно предавање из науке пчеларства на овогодишнем VIII. конгресу, што ће се дне 30. коловоза 1909. пригодног земаљ. пчеларске изложбе у Руми (Сријему) држати.

Умољавамо, да се односне пријаве изволе припослати управном одбору конгресному најдуже до конца свибња 1909. у Вуковар. Позив на конгрес и расправни програм разаслаће се у своје вријеме.

Уједно се најучтивије умољавају чланови конгреса, да заосталу као и овогодишњу чланарину изволе припослати конгресному благајнику госп. Еугену Каменару, равнатељу реалне гимназије у Вуковару.

Исказнице за јефтинују возњу на жељезници у Руму и натраг стајаће 30 филира, те ће се свакомучлану за времсна за унапријед припослану пристојбу и пријаву послати.

Одбор конгреса хрв. и срп. пчелара.

Пчеларски календар.

Април.

У овом мјесецу мора пчелар гледати, да своја друштва подигне на снагу, како би могла кад удари паша, достојно је исцрпсти. Само јака друштва могу донијети користи својем пчелару. По томе пчелар мора знати свој крај, што се тиче паше, јер то му је потребно да зна како ће и кад ће удесити своја друштва за пашу. Није паша у свијем крајевима једнака, нити пада у свијем крајевима у исто вријеме. Зато друкчије ће се пчеларити у крајевима, гдје паша пада крајем јулија и у августу, а друкчије, гдје паша пада у мај и јуниј. Гдје пада паша у август, ту ће се друштва сама развити и ојачати до августа без помоћи пчеларева, али гдје паша пада у мај и јуниј, ту друштва до маја не ће се моћи тако развити, да би могла у мају и јунију достојно пашу исцрпсти. Ту мора пчелар притећи у помоћ друштвима. Ако је у априлу незнатна паша, а у половини маја пада главна паша, ту се онда не ће моћи у априлу резвити друштва, да буду кадра употријевити пашу у мају. Ту ће морати пчелар притећи у помоћ друштвима спекулативним прихрањивањем у априлу ако нема репице и ако му вријеме допусти. Не допусти ли му вријеме, онда ће му друштва у мају ојачати, али не ће пчелару донијети никакве користи. Зато је у оваким крајевима још боље своја друштва у јесен спекулативно прихрањивати, да уђу у зиму јака са много младих пчела, које би могле још у априлу радити.

Друштва, која су слаба изашла из зиме, гледаћемо, да их сад оснажимо из јаких кошница, а то ће се тек моћи у половини априла, кад се и јаке кошнице већ оснажиле леглом. Ово вриједи за оне крајеве, гдје паша пада у половини маја. Иначе гдје паша пада у августу, ту ће се и слабице саме оснажити до августа.

На јаке кошнице треба пазити, да им додајемо празно саће, да не би дангубиле.

Треба добро мотрити, да не нападају туђице на коју слабицу. Нападнуту кошницу треба одмах уклонити са пчелињака. То је најбољи лијек. Већ у овом мјесецу може се упо-

тријевити оно народно „на осовини роди мед.“ Гдје нема рещице могу се пренашати кошнице у крај, гдје је има.

Ко хоће да купи коју кошницу, а није купио у марту, у овом је још боље да купи, јер ће се сад још боље моћи увјерити какво је стање које кошнице.

Јов. Живановић.

Пчелињак Милана Каменара.

Доносимо слику од пчелињака Мил. Каменара, учитеља у Старој Пазови. Тај је пчелињак наслиједио Мил. Каменар од својега оца, Јана Каменара, изврснога практичкога пчелара у цијелој околини Пазовачкој. На том је пчелињаку многи из околине заволио пчелу и на њему су и синови покојнога Јана Каменара упознали,

Пчелињак Мил. Каменара, учитеља у Старој Пазови.

завољели пчелу и изучили пчеларење. Као што им је отац био изврстан практички пчелар, тако су му данас и синови Милан и Еуген Каменар изврсни пчелари. Пчелињак покојнога Јана Каменара, који је био добричина од човјека, припада данас сину његову Милану Каменару, врло је лијеп и служи цијелој околини за углед.

Разговори о пчеларству са почетником.

Пит. 88. — Како се чува празно саће?

Одг. — Готово изграђено саће врло је скупоцено за пчелара, јер стаје и времена и меда док га пчеле направе. Ко има довољну залиху изграђеног саћа, томе ће ићи посао певајући од руке, тај ће се и више меда набрати него онај, који саћа нема. Зато сваки пчелар мора настојати, да има што више изграђенога саћа. Али поред тога мора знати и готово саће сачувати од разних непријатеља, који могу да нам за кратко време направе од најлепшега саћа шаку ђубрета.

Док је саће у доброј кошници, најбоље је сачувано од свију штеточиња. У доброј кошници нигда се не ће саће ометиљити. Зато онај пчелар издаје себи најгору сведоцбу, који се потужи, да су му се кошнице ометиљиле. Само се слабице ометиље. Дакле, док имамо добре кошнице, и док нам је саће у кошницама, не треба да водимо бригу за њега.

Али када саће повадимо из кошница, морамо се побринути, да га што пре склонимо у добро затворен сандук. Када су топли дани, саће ће се ометиљити ако стоји само дан два осим кошнице.

Осим метиља, који је највећи и најопаснији непријатељ саћу, морамо празно саће чувати и од мишева, да га не изгризу; од влаге да не поплесиви а и од прашине.

Многи препоручују, да треба празно саће чувати на промаси, размакнуто једно од другога. Мени се ово не свиди, јер тако се саће јако напраши, а друго, није овај начин ни ноуздан, јер сам се уверио да саће хоће да се и на промаси ометиљи, особито када су јаке врућине.

Најбоље ћемо саће сачувати, ако га послажемо у сандуке које смо изнутра олепили хартијом, па га насумпоришемо. Саће се сумпорише овако: пошто смо саће у сандук послагали, узећемо какав лончић или лимену кутију, може бити и од оних у којима се продаје масна боја. Преко лончића препречићемо парче жице,

на којој ће висити комадић сумпора са којим се и бурад сумпоришу. Што је сандук већи, разуме се да ћемо узети и веће парче сумпора. Када сумпор запалимо, који висе у лончићу или кутији, брзо ћемо сандук заклопити и заклопац олепити блатом, да дим од сумпора не изиде. Саће у сандуку треба тако поређаги, да у средини остане простора где ћемо метнути кутију са сумпором. Сумпор не сме бити сувише близу заклопца а ни близу саћа, да се не би упалило. За сваку сигурност, може се још под кутију подметнути комадић црена. У трговинама које продају пчеларске справе, има и справа за сумпорисање саћа, али без ње можемо сасвим бити.

Када је јака врућина, треба саће сваке две недеље насумпорисати. Преко зиме не треба саће сумпорисати, ако смо га добро пред зиму насумпорисали. Има и других начина како се може чувати саће, но чиви ми се, да је сумпор најсигурнији.

Дан два пре него што ћемо саће требати, извадићемо га из сандука и оставити на промаси да се изветри.

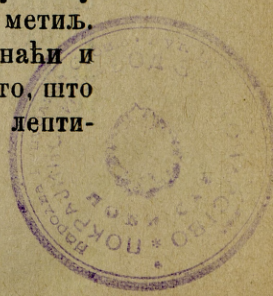
Из истресајке извађено саће, ако не ћемо више да враћамо у кошнице, можемо сложити у сандуке и насумпорисати. То саће пчеле у пролеће врло радо примају, јер има у њему по нешто меда.

Ко чисти патосе у својим кошницама, ко не држи у кошницама више саћа, него што пчеле могу покрити, томе се саће не ће нигда ометиљити.

Пит. 89. — Како постане и ко залеже метиљ у кошницама. Откуда постану они беличасти црви, што прогризавају саће, правећи на све стране своје искривудане свилене ходнике кроз њега?

Одг. — Они бели „црви“ су гусенице, које се излегу из сићушних јаја, која снесе у саће и у труње у кошницама мала ноћна лептирица. Та лептирица зове се *метиљева лептирица*.

Ако сте пазили, могли сте опазити, да има у саћу две врсте оних гусеница (црви) које ми зовемо метиљ. Једне су ситне а друге крупне. Исто тако ћете наћи и две врсте чахурица, ситних и крупних. То је зато, што има две врсте тих лептирица: велика метиљева лепти-

рица и мала метиљева лептирица. Наш народ зове гусенице оих лептирица: метиљ, а те лептирице само: лептирица. Но тај назив није довољан, јер има врло много ноћни лептирица, од којих не постаје метиљ. Ова лептирица спада у ред мољаца. Немци је тако и зову Wachsmotte Bienenmotte. Остали сродници метиљеве лептирице су: *лептирице од којих постаје житни мољак*, или белн жижак, Ћурђијски или кожни мољак, сукнени мољак и т. д. Све ове мољке легу всто тако мале лептирице врло сличне овој нашој лептирици, коју за разлику од осталих лептирица, треба називати *метиљева лептирица*, а не само лептирица.

Да се мање множе ове штетачиње, треба парчад од саћа одмах топити или барем на сунцу добро загрејати па сабити у тврде лопте. Неспремљено саће, права су легла метиљева. У гомили несклоњена саћа наћи ћемо за кратко време хиљаде малих и великих метиља. Зато треба саће одмах спремати, јер испремљено саће не само што ће нам метиљ упропастити, него се тако у немарних пчелара множи метиљ, који наноси штете не само њему, него и суседним уредним пчеларима. Дужност је дакле свакога пчелара, да не пушта, да му се у саћу леже метиљ, па ће метиља бити све мање.

Метиљеву лептирицу ћемо наћи где дању мирно стоје под каутаревима, крововима и другим закуцима око кошница. Разуме се, да пчелар не сме пропустити, а да их не потуче када му до руке дођу.

Има крајева, где нема и где се не зна за метиљ, Американски пчелар Рот каже, да талијанске пчеле ни када не страдају тако као прне пчеле.

Пит. 90. — Како се спремају кошнице за зиму?

Одг. — Кошнице се спремају за зиму од пролећа па све до јесени. Дручије не може бити, јер кошнице се не могу наједанпут спремати за зиму. Радећи све оно о чему смо до сада говорили, ви сте тиме већ спремили своје кошнице за зиму. Ако сте се у време ројидбе побринули, да вам свака кошница дође до младе добре матице, ако сте све матице којима је прошло 3 године избадили; ако сте старији мед увек истресали, а

од најновијега свагда задоста пчелама остављали; ако сте настојали, да вам друштва никада па ни у време слабе паше не малакшу и т. д. учинили сте све што сте били дужни учинити, те можете мирне душе очекивати зиму. Ако у другој половини августа, или првој половини септембра видите, да једна кошница има сувише меда а друга мало, ви ћете од оне која има сувише, нешто одузети, па додати оној која нема доста.

Уз то ћете се побринути, да су вам све кошнице читаве, без пукотина, да нема у њима промахе. Ако је све то урађено, кошнице су за зиму спремљене.

Пит. 91. — То је све лако урадити у доброј години. Тада се кошнице и саме спреме за зиму. Али шта ћу да радим после рђаве године, када нема у кошници ни меда, ни друштва, па да ми опет кошнице добро презиме?

Одг. — Рђаве године најбоље покажу ко је добар, а ко рђав пчелар. У добра пчелара и у рђавој години улазе кошнице у зиму, јаке и са доста меда. А у рђава пчелара, којему је сва брига да само истреса мед, улазе пчеле у зиму гладне а изилазе из зиме мртве. Пчелар који има срца наспрам ових вредних створова, побринуће се да одржи свеје пчеле живе и здраве, ма он једне године и не имао од њих велике користи. Пустити кошнице да пропадну значи исто што и упропастити капитал који доноси сигурну хасну. То добар пчелар зна, па зато ће и у рђавој години гледати, да своје вредне радилице одржи у животу. Прави пчелар зна, да оне нигде не ће са своје кривце, лености или расипања, као ми људи, остати без зимнице. Он зна да је од стотине у деведесет случајева он сам крив, што су му друштва слаба и без меда ушла у зиму. Јесте, у деведесет случајева крив је сам пчелар, а у десет случајева криве су рђаве године, али највреднији и најумеренији створ божји, вредна пчела нигда није крива. Она не може бити крива, јер као што је рекао један пчелар и песник „дух кошнице“ то не допушта.

Па кад тако стоје ствари, пчелар се мора побринути да у невољи притекне у помоћ својим поштеним и

неуморним радилицама, које га помажу материјално, које му сладе горке часове у шивоту и пружају издашно „слатку храну па и лек“. Правом пчелару не сме ни једна кошница умрети од глади. Матица не сме пре времена престати лећи па да друштва ослабе. А ако су случајно и ослабила, опет не смеју ући слаба и гладна у зиму.

Ако је година рђава, ако паше нема, те пчеле престану доносити мед, престаће и матица лећи. Разуме се да ће друштва до зиме малаксати. Да то не буде, пчелар ће прихрањивати у малим оброцима (спекулативно прихрањивање) да изазове матицу, да изведе до јесени још које колена младих пчела. Ако је то пропустио, или ако није имао времена да то уради, јер то је заиста велики посао за пчелара, који има много кошница, а он ће их пред јесен спојити. Од две кошнице направиће једну, па ће му тако опет ући кошнице јаке у зиму. Или ће са пчелама из плетара појачати слабе американке. Ако му кошнице немају доста меда, он ће их до половине септембра подмирити прихрањујући их медом или шећером. Ако је много кошница, које треба прихрањивати, он ће их опет спојити.

Пит. 92. — О спајању кошница већ сте ми говорили. Да ли се и у јесен спајају кошнице као и у пролеће? Морају ли се кошнице у рђавој години спајати? Како се прихрањују кошнице?

Онако, као што сам вам рекао, да се кошнице спајају у пролеће (*Пит. 34*) тако се спајају и у јесен. Ако је једва кошница безматка, спојићемо је са суседном кошницом, која има матицу. Изгледа ми, да је најбоље спајати кошнице на она два начина, који сам описао говорећи о пролетњем спајању. Или треба између два друштва која спајамо метнутх сат са отклопљеним медом, или оквире из обе кошнице које спајамо поређати наизменце па кошницу добро накадити. Ако нам није стало до матице, можемо остазити обе матице. Ако хоћемо, можемо једну матицу ухватити па са неколико пчела оставити, док се не уверимо, да није матица у спојеној кошници убијена.

Друштва се још сигурније споје, ако оба друштва извадимо из њихових кошница, па их као што сам рекао наизменце поређамо у трећу празну кошницу. У новој кошници пчеле се још већма поплаше и збуне, на се у невољи боље спријатеље. Спојити треба увек две и две суседне кошнице. Да се пчеле мање буне и разлећу, треба их спојити када је рђаво време те нема лета или барем касно пред вече. Кошницу са спојеним друштвима треба метнути на средину где су стајале кошнице које смо спојили. Да нам се пчеле још мање разлећу треба спајање кошница оставити сасвим до позне јесени, док не престане сасвим лет.

У пролеће је боље појачавањем подићи кошнице на снагу него их спајати, јер када оживи лет, спојене пчеле разлете се и измолу пропуст у суседним кошницама.

Ко пренаша своје кошнице, тај их може спајати и у време најбољег рада. Неких пута, не би пчелар био рад да спаја рецимо слабицу или безматок са суседном кошницом, јер је та и тако јака, него је рад спојити две кошнице које су баш раздалеко једна од друге. У том случају ће пчелар приликом пренашања, било у пролеће или у јесен, оне кошнице које хоће да споји метнути једну до друге. А да нам спајање још боље испадне, треба те кошнице спојити чим смо их пренели, док још нису упознале своје место.

Кошнице се не морају спајати у јесен, ако су друштва довољно јака и ако се не морају прихрањивати. Ако су друштва слаба, морају се спојити, јер од узимљене слабе кошнице, или ће имати пчелар на пролеће празну кошницу или мрцкељу, која не ће ни до по лета стати на снагу.

Ако се кошнице морају прихрањивати, опет рачун заповеда пчелару да их споји, јер ће му тако требати мање меда за прихрањивање, јер прво имаће да прихрањује мање кошница, а друго јака друштва сразмерно требају мање меда него слабице.

Но све да су друштва добра и да имају довољно меда, опет ће пчелар имати рачуна, да у јесен своје кошнице спаја, јер ће тако од спојених кошница остати

и њему меда, те ће и у слабој години имати неке користи од својих пчела. Рецимо да кошници треба за зиму 10—12 кграма меда, веки остављају и више. Према томе, ко има стотину кошница па у јесен направи од њих педесет, остаће му од њих 5—6 мценци меда, а да није кошнице спојио не би имао ни капи меда. Зато је с правом речено, да је свајање кошница у јесен, а вештачко ројење у пролеће темељ рационалном пчеларству.

О прихрањивању из нужде говори ми смо у пит. 48. и 49. Б. Коларовић.

XVII. Главна скупштина пчеларскога друштва у Вуковару.

Обдржавана је 20. XII. 1908. под председањем пот-председника вуковарскога пчеларскога друштва Еугена *Каменара*. Поздрављајући председник срдачном бесједом присутне скупштинаре наглашује, да у кругу својих пријатеља скупиљају што више чланова, како би нам наше друштво што боље ширило своју племениту сврху, при том спомиње најзнаменитије наше словенске пчеларе, а навађа за узор чешке пчеларе, који, мада им није клима подесна за пчеларење свом душом и ријетком марљивошћу баве се рационалним пчеларством. Знак тога је, да им велика 3 пчеларска листа „Česky Včelář“, „Moravska včela“ i „Prakticky radce včelari“ излазе сваки у више хиљада примјерака. Онај први се штампа у 85000 комада. Чеси осигуравају своје пчеле од пожара, крађе и ивих непогода за незнатну новчану своту, на што се код нас и не мисли. На то су прочитани што брзојавни што писмени поздравни, који су стигли на ову скупштину и то: Бивши 12-годишњи председник овога друштва старина Иван *Седелм*, умировљени штедионички благајник, који се преселио г. 1902. са својом удатом унуком, у Загреб. Пчеларски пододбор хрв. господар. друштва преко председника г. Људ. пл.

Рајзнеру, кр. вијећника банскога стола, г. г. Мишо *Браздил*, равн. учитељ и предсједник пчелар. друштва у Врановицама и *Фр. Адамец*, жупник и први потпредсједник земаљ. централ. пчелар. друштва за Моравску у име ове велике пчеларске централе. Срп. пчелар. задруга у Руми и др. поздрављају желећи најбољи успјех. Након овјеровљења прочитаног записника прошлогодишње главне скупштине, поднаша предсједник скупштини великом помњом састављени извештај о раду управнога одбора за прошлу годину. Сјећа се с топлим ријечима незаборављенога благајника, поко нога *Ђуре Варге*, који је концем јунија 19 8. преминуо и наше друштво издашно нодупирао, поцуњавајући каткада друштвени пчелињак пчелцима из свога пчелињака и по којвог одборника *Г. Шверера*. — Пчеларска су предавања држана у околним селима вуковара у 10 ошћива и то у Вери, Бораву, Јармини, Маркушићи, Антину, Негославцима, Томиојевцима, Бршадину, Илоку и у Шаренграду од учитеља: *Фрање Стигелмајера* и *Дана Узелца*, и равнатеља реалне гимназије *Еугена Каменара*. Становништво се прилично одушевило за ова пчеларска предавања, јер су била још доста добро поједена. Само би добро било када би и сеоске школе имале барем њеки и мањи пчелињак, па када би и наше управне ошћине и сеоска интелегенција посветила њешто више мара за предаваче и ширитеље рацијовалнога пчеларства, да се тиме окористи што више наш сиромашвији земљораднички сталез.

Ради дуготрајне суше и слабе пчелине наше и дуге студени, која је цијелога прољећа течајем минуле године трајала био је ошћи успјех на друштвеном пчелињаку доста слаб. Ради тога су се морала њека друштва спојити, па зато имамо само 26 добрих народа. Ово се друштво лијепо спремило и за пчелар. изложбу, што ју је требала сриска пчеларска задруга у Руми у год. 1908. приредити но због шарлаха је иста одгођена за г. 1909.

Ови су красни пчел. излошци били касније изложени на VII. годишњем засједању земаљ. конгреса хрват. и срп. пчелара у Винковцима, дне 17. септембера 1908.

гдје је било сакупљено око 200 пчелара, те су изложби стекли опће признање, док су сви медени ликера (око 20 флаша) били одмах распродани. Пчеларско је вуковарско друштво у саобраћају са свим нашим домаћим и многим иноземним пчеларским друштвима. — Досадањег потпредседника Еугена Каменара изаслало је ово друштво као почаснога члана земаљ. пчеларске централе за Моравску на јубиларну господар. пчеларску изложбу у Праг и у Кромјериж у Моравској, које су се у августу 1908. држале, јер је исти већ заступао и конгрес хрватски и српски пчелара и хрватокославонско пчеларско друштво у Осијеку. У Прагу се истом приликом обдржавао и јубиларни 25. скуп словенских пчелара. Ондје је наш изасланик Еуген Каменар држао у оба мјеста на молбу изложбеног одбора пчеларска предавања, споменувши у њима и начин и повјест пчеларења код хрватских и српских прелара. Ова су предавања преведена и на чешки језик штампана у горе наведеним великим пчеларским листовима. Друштво је било заступљено и на главним скупштинама хрват. славон. пчеларског друштва у Осијеку и славонског господар. друштва у Осијеку, те српске пчеларске задруге у Руми, у год. 1908. — Друштво држи 6 пчеларских листова домаћих и њемачких. Инвентар друштвени вриједи 2755 К 53 ф. Друштвена имовина износи 432 К 90 ф. и зајам од 228 К 75 ф који ће се друштву вратити. Овај извјештај прима цијела скупштина са задовољством на звање

На то је попуњен одбор и изабран председник, јер су нека одборничка мјеста премјештајем и смрћу упражњена. Председником је изабран једногласно г. Еуген *Каменар*.

Одбор попуњен овим члановима: Јосиф *Речај* учитељ, Иван *Берман*, трговац и пчелар, отац *Целестин Фрањетић*, римокат. вјере учитељ и Иван *Кеглевић*, газда и пчелар, а за одборске замјенике: Антун *Готтфриед*, трговац, Стј. *Карасевић*, котарски димњичар и Милан *Вракус*, геометар и пчелар.

На то је још главна скупштина на предлог пред-

сједника изабрала пароха из Николчица у Моравској и првога потпредседника земаљске пчеларске централе за Моварску Фрању *Адамеца* ради великих заслуга око ширења пчеларства и ради узајамности око упознавања пчеларства код сјеверних и јужних Словена својим почасним чланом. — Друштво је и ове године подијелило својим члановима уиме дивиденде по 2 кг. најфинијег меда.

Опоменувши председник скупштинаре на сложни и устрајни рад, закључи скупштину.

Иза тога се састао управни одбор у сједницу те се конституирао овако: за потпредседника је изабран *Адолфо Марковић*, равнајући учитељ, за тајника *Јосих Речај*, учитељ, за благајника *Иван Берман*, трговац и пчелар. Иза тога је предана благајница и списи ново изабраному благајнику, што је све у реду обављено.

И ово друштво као марљиво и агилно ужива од земаљ. хрв.-славон.-далматинске владе годишњу потпору од 500 круна.

	Д о п и с.	
---	-------------------	---

Плочица, 4. јануара 1900. године.

(Излечио очи помоћу пчела). Не знам баш сигурно како му име беше. Мислим, да се звао Јован, а презиме му беше *Дмитровић*. Да ли је још жив, ни то не знам, јер се давно видели не смо, а радоваћу се, ако је у животу тај Јован (?) *Дмитровић*, ратар и пчелар из Ченте.

Био је то човек око својих четирдесет година. Боловао је од очију. Бол је био жесток јер му очи скоро побелише. Тражио је лека, али га нигде неје нашао. Скоро да ослепи.

Кад несу помогли лекари и лекарије изгубио беше сваку наду, да ће икад више добро видети. У добри час намери се на једнога пријатеља, који му саветоваше, да ће се излечити, ако му се пусти неколико жаока око очију.

Шта човек не ће учинити за очи своје? Има ли већег блага од очињег вида, којим овај свет гледамо и дивимо се ономе, који је овај свет тако премудро уредио?

И Јован Дмитровић опробао је жаоку пчелињу и кад се уверио да му то његовој болести помаже, одао се пчеларењу са особитом љубављу и постао је рацијоналан пчелар.

Из овога примера уверавамо се, да је пчеларство и са здравственог гледишта корисно. Пчеле својом жаоком лече наше болести, којима иначе не помажу никакви лекови. Са жаоком се успешно лечи реуматизам па има лекара, који ту болест само тиме и лече. А има и других болести као н. пр. нервозност, које се жаоком пчелињом лече.

Никада не ћу заборавити причање Јована Дмитровића о томе, како се помоћу пчела излечио. Био сам много пута с њиме у његову пчелињаку, те сам се дивио, како он са особитом љубављу негује своје пчеле, јер му оне повратиле највеће благо. Држао је лист „Српски Пчелар“ а са уживањем читао је из њега. Хвалио је Бога, који је створио вредну и неуморну пчелицу, од које човек велике користи има. Хвалио се, да му је у сваком погледу боље од када држи пчеле. Оскудице не трпи ни у чему, јер има леп приход од пчела. А у Ченти се да пчеларити с коришћу, јер има наше.

Замислите само, драги читаоца, ову пашу: читаве шуме од врбе и тополе, које су усађене пред насипом да га од непогоде бране; ту вам је репица, та особито медоносна биљка, која се тамо у велико сејала тако, да су и страни пчелари доносили своје кошнице на репицу у Ченту, и због тога срдити беху неки пчелари тамошњи, јер су држали, да ће им ове стране пчеле покупити сав мед, те њима не ће остати да се наберу меда онолико колико би то иначе било да странци несу дошли. Но ченџански пчелари несу у праву били. Та ко ће покупити онај силан медњани сок? Та баш што је више пчела тим боље, јер ће се оплодња боље свршити и тиме ће репица и бољи род донети. Не треба се дакле бојати, што и страни пчелари доносе своје кошнице, јер ће бити меда и за једне и друге и још ће силни медњани сок пронасти, само ако се репица толико сеје, као што се пре десет година сејала. Ту вам је после воће разно којег има доста; ту је багрне; ту рит — сенокос — од скоро 2000 ланаца; ту силне баште; ту најпосле бели босиљак. Ту дакле има живота за пчеле и користи за пчелара.

Неки пчелари причали су, да апсолутно не би могли постојати, да се несу одали пчеларству. Заиста је грдна штета што тамо многи сиромашак не ће да пчелари. А пчела је стадо сиротиње, рекао је славни Берлепш.

Тамо где има увета за успешно пчеларење, ту треба свом снагом настојати, да га народу омилио, јер тиме неисказане услуге чинимо свом народу н. пр. пчеларећи добиће народ један извор зараде и то лак извор, јер не улаже толико своју снагу а тим поправиће се његово материјално стање; а са поправком материјалног стања поправиће се и његово здравствено

стање и најпосле пчеларећи народ ће се морално препородити, јер ће се од пчеле научити реду и раду. Пчела је узор реда и вредноће, те је управо не могуће, да то не остави свога дубоког утиска на пчелара.

Једно само имам да приметим. Ко хоће са коришћу да пчелари — а знам да сви теже за тим, да од пчеларења имају користи — тај нека научи пчеларити. То ће пак постићи читањем и очигледном наставом т. ј. праксом. Треба дакле имати знања и теоријског и практичког и то се онда зове: знати пчеларити. А знати пчеларити то је такођер *conditio sine qua non*.

Сваки пчелар дакле треба да се за члана „Српске пчеларске задруге“ упише, те ће читајући лист задругин „Српски Пчелар“ стицати све више и више знања о пчели. Треба равнo похађати скушштину „Срп. пчел. задруге“, уопће дакле треба тежити за тим, да што више знања из пчеларства стечемо. Тада ћемо са сигурнијом добићу пчеларити а то ће бити куд и камо веће задовољство, јер поред уживања имаћемо и користи.

Пример Јована Дмитровића врло је поучан те га за то и описах и преко нашег „Српског Пчелара“ јавности предајем. Описах и неке друге ствари у уверењу, да сам тиме учинио услугу пчеларима, који се занимају тим, да дознаду какове су прилике за пчеларење у понеком крају, где има српских пчелара.

Сима Жигић
парох.

Књижевност.

— *Včelarova čitanka. Soubor vč domosti tykajicich chovu včely medonosne usporadal F. Wahnout. K uctěni pomatky Dra Jana Dzierzona. Praha 1909.* За темељ је овој књизи служила књига *ABC der Bienenzucht* од Рута. Иначе су чланци у њој оригинални. Књига је написана на великом формату и има 398 страна. То је тек први дио, а други ће дио изаћи маја мјесеца. У овом првом дијелу имају силне илустрације, дивно израђене. У тој ће књизи наћи пчелар све што се данас зна о пчели и пчеларењу. Таке књиге ми Срби немамо и ми честитамо браћи, чешким пчеларима, што су добили тако вјешто написану и корисну књигу, у којој има све, што се зна о пчели и пчеларењу.

Пабирци.*

— Мед лечи катар у грлу. — Године 1905. у почетку декембра назебем и добијем катар у грлу, и пошто никад озбиљно

боловао несам, то ништа особито несам приписивао оном гребачу у грлу и тешком гутању. 12. децембра изгубих глас и тада дозовем лекара, који ме прегледи, констатује катар у грлу, нареди ми како да се владам и препише ми лек. За пет дана веје ми боље било. Те јесени поручио сам врсну књигу „Српски Пчелар“ од Јована Живановића, те како несам смео из себе изилазити, са особитим уживањем читао сам ту књигу, и нађем у њој, да је мед лековит. Одмах ми севне мисао, да лековитост меда на своме болноме грлу опробам, и почех од 17. децембра овако лечити се: преко ноћ хладне облоге око врата; ујутру чим устанем узем једну кавену кашику меда; доручак 2 dcl. млека, у млеко 1 dcl. обичног руског чаја и то добро медом засладим па к томе удробим пржена хлеба. За вечеру то исто узимао сам. И о Божићу већ сам без бриге певао „Рождество твоје.“ Кад сам причао лекару чим сам се лечио, он радосно рече: „то је прави балсам, то можете увек употребити“. Ја тврдим, да је овде главну улогу одиграо мед и ја му приписујем особиту лековитост. Примећувам, да се онаки доручак може употребити и када несмо болесни, јер нема на свету те кафе, која ће заменити млеко чајем и заслађено медом. Пробајте — не ће шкодити. Ово своје искуство саопштавам тек да се зна а, дај Боже, злу не требало.

С. Ж.

— У једним пчеларским немачким новинама описује уредник како се прави пиће, које је особито добро, да га пију они, којима желудац слабо вари и који пате од катара у желуцу. То се пиће прави овако: Успи у винску боцу $\frac{2}{3}$ кухана млијека млака додај двије кашике меда и на лијевак допуни боцу минералном водом, која има угљене киселине. Запуши боцу запушачем и промути добро течност, да се мед раствори и све једно с другим споји. То се пиће може одмах пити и особито прија желуцу. Та је течност пријатна и за здравље.

— Нове српске земљорадничке задруге основане и од суда потврђене у *Српској Неузини* (Торонталска жупанија) и *Грбовцима* (Сријемска жупанија)

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСНОГА ПЧЕЛАРА“ у Нарловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампа Српске Манастирске Штампарије. 226. — 1909.